

F O A I E

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 28.

Luni 13. Julie.

1842.

KORDONЪЛ МИЛТАР (Die Militärgrenze)

ши пьстръ лѣи дп рапорт кьтръ
кавса Ресъритълѣи.

(Din Gazeta зпверсалъ.)

(Капет.)

Лѣкръ дптемеиат ачи де Австриени ши
дппрезвъ къ еи де тоци Церманii, — къчи
ваи, армii ши ценералi, церманii аѣ фост
шижоачеле къ каре а дпайнтат Австриа
ялпъ дп кордонъл де акъм, — ачест лѣ-
кръ а фолосит маi де апроане пе Церма-
nia; dar totdeodatъ neam къштигат поi къ
ачеаста зп мерит ши пептръ Европа тоатъ.
Кьчи, пъ маi (?) prin ачест пьтерикъ ши
таре ашезъмънт, с'а пьтът пъне о пидекъ
статорникъ Тьрчилор, с'а фржнт пьтереа
лор*) ши с'а цинът дп фржъ прьпъдiтоа-

реа чьимъ, каре ешинд де ачи вьнтъиеа
дп тоатъ Европа. Варварia пъ се поате
дп дестъл аизлга кьт маi де парте де
мезопонтъл чивилizaцiеi; ши Европа, кiар
дп челе маi депьртате але еи Цьри, а
тревзит съ сiмцъ, кьнд аѣ дпченът Ав-
стриени а дппинде пе Тьрчи ашеа департе.
— Дакъ кордонъл — прекъм се ши vede
— есте съ пъшеаскъ кьтръ о маi дпсе-
мънтоаре чивилizaцiе ши дпфлорипе, атъчи
ел, пьрзъмъ-ши къ дпчетъл характеръл
чел милитар, поате съ се факъ пъма орi
тълпна, де каре, — маi дптинъдъсе чеар-
кънъл кьлтъреi — съ се линеаскъ ши алте
цинътъри; ши ашеа, прекъм де тьлт мете-
резеле (Castra) ши колонiиле Романе ла
Ренъ, поате къ ши кордонъл милитар къ-
принде дп сiмъл съѣ дпсемънтоареа семп-
цъ пептръ алте вiнтоаре садъри де кьлтъръ
ши дпфлорипе! — Дп адевър есте де лъа-
ре-а-миште; — кьм с'а дпторсѣ фоаieа Исто-

*) Тревзе съ фiм дрепцi ши съ тьртърисiм, къ
чел маi таре зид дпиротива Тьрчилор пептръ
о парте а Бугарiеi (Бьнатъл) ши пептръ тот
Ардеалъ аѣ фост Молдова ши Ротънiа, каре,
пенъланд Тьрчи дптемеiа ачи домниъ гьр-
чеаскъ, totdeazна леаѣ фост чеа маi таре
пидекъ, ши ницi исторiа пъ пе аратъ врео дп-
семънатъ онпре фькътъ Тьрчилор де кьтръ
аи пьшици кордонари; iар кордонариi din Кроа-

цiа дпиротива Тьрчилор din Босниа ши алте
локъри де аколо аѣ фост о вьнъ ставиль.
Апоi пьтереа Тьрчилор п'аѣ фржнто кордо-
нариi, чи армiиле цермане гонидъi din Бу-
гарiа. Де атъчи есте фржнтъ пьтереа Тьр-
чилор ши де атъчи а пьшит Тьрчиа тот дп-
анеi.

Трад.

рієі аічі ла дѣпѣре! Odinioаръ вѣлтѣра а-
вѣа але самѣ алтаре токмаі дн партеа дн
протівъ; прекѣм акѣм стінга дѣпѣреі, а-
шеа маі де тѣлт дреаптеа еі ера днчннѣ
кѣ зн асемѣне вѣрѣ де колоніі мнлітаре,
каре се пѣтеа сокоті ка лѣптѣтоаре пен-
трѣ вѣлтѣрѣ. Шн іарѣшн, прекѣм дела
днтетеіереа domnieі Oстане, некѣрмат с'аѣ
стрѣкѣрат чете де фѣгарі спре мнзѣ-ноа-
пте кѣтѣнд ачі о прнміре шн свѣернре
маі отѣноасѣ, — ашеа фѣрнѣа odinioарѣ
глоате де Івадн шн Маркоманн днколо ла
Romanн, ашеа іарѣшн знеле партнде де Gotн
шн алте націн стрѣшторате шн днпннсе
дела спате де алдн варварн сѣ трасерѣ
спре мнзѣзн шн се ашезарѣ ка пѣзнанн
ла марцінеа днтнзѣрѣднєі романо-ресѣрн-
тене (vизantine). —

Тоате націне варваре шн пѣсторѣде,
ла каре статѣа есте днкѣ пѣдннѣ десѣ-
шзрат, аѣ оаре-каре порнпре кѣтрѣ пѣвѣ-
лнрн прѣдарѣде шн кѣтрѣ мншкѣрн іздн,
— тѣрѣвроасѣ днтре снне. Де ачеа тоате
статѣрнле реѣглате шн кѣлтнвате, дакѣ се
днвечннеазѣ кѣ Варварн, снмтѣ лнпса знн
вѣрѣ мнлітар днтрармат днтпротнва лор,
прекѣм о снмтѣ зннѣ оарѣ астѣзн Фран-
цузн дн Африка днтпротнва сѣлватеулор
Bedznn. Negrennн шн статѣрнле челе ре-
ѣглате аѣ асе тѣме днтре снне, шн — чнне
шнн пентрѣ че днтѣмплѣрн внтоаре —
се потѣ прнвн ка вѣрѣжмашѣ; днсѣ семп-
ле вѣрѣжмѣшнєі зннн стат внне формат нѣ
се десконѣре дн порнпрн орн пѣвѣлнрн не-
аштентате (?) шн внклѣне-некрѣдннчноасѣ,
че дѣпѣ патѣра зннн асемѣне стат ннчн кѣ
се поате, (зн маі внне: ннчн кѣ ар трѣзн,
с'аѣ: ннчн кѣ с'ар кѣвенн); — пентрѣ-кѣ
еа де реѣглѣ нѣ анѣкѣ савнѣа фѣрѣ кѣ-

вѣлт, фѣрѣ днтре-лѣкрѣрн де маінапте
шн фѣрѣ днвнтарѣ, шн іарѣшн савнѣа нѣ се
скоате днн теакѣ (токѣ) фѣрѣ о прѣгѣ-
тнре кѣ антѣрѣштѣл, вѣнд днтр'ачѣеа шн
днтпротнвнкѣл гѣсеште прнлеціѣ де асе
прѣгѣтн. Де ачеа стрѣжнле днтре статѣрн
кѣлтнвате сѣлт маі тѣлт пентрѣ, днтпѣр-
тѣшнреа днтре персоанеле партнкѣларѣ, де-
кѣт кордоане мнлітаре. Прекѣм се дн-
чнлсесерѣ Romanн кѣ кордоане мнлітаре
днтпротнва Церманулор, Дачулор, Сарма-
ціулор шчл., ашеа с'а днчннѣ Австрнѣ днт-
протнва Тѣрчнлор, Церманнѣ апоі дн кон-
тра Славнлор, Полоннѣ шн Рѣснѣ дн кон-
тра Тѣтарнлор, Кнѣа дн контра Монголн-
лор шн алте статѣрн маі тѣлте днтпротнва
алтор сѣлватеулн. Вѣрѣл мнлітар Roman
а авѣт фѣрѣ дндоіалѣ марѣ асемѣнѣре кѣ
чел Австрнѣан кѣт пентрѣ скопѣ шн орга-
ннзациа днн лѣвѣтрѣ, днсѣ чел Roman а
фост тѣлт маі днтннѣ шн маі тѣрносѣ
(grandios). Солдациулор romanн де мар-
ціне днкѣ лн с'аѣ дат пѣтѣднтѣрн пентрѣ
а лор свѣдннѣре, скѣтнцін фннд де тѣлте
грѣкѣтѣдн. Днсѣ кѣ днсѣрчннѣреа де а апѣ-
ра марціннле днтпѣрѣднєі. Кѣ ачѣст кнпѣ
аѣ днчннѣ еі тоате дѣпѣреа де жос шн
де мнжлокѣ, шн стрѣжнле лор се днтнндеа
апоі не лѣнгѣ зн валѣ с'аѣ шанцѣ марѣ
днтре репѣ шн дѣпѣре шн днлѣжтѣва шн
не лѣнгѣ Рѣнѣ дн жосѣ. Шн дн контра
Славнлор а авѣт Церманнѣа зн вѣрѣ мнлі-
тар, дела мнзѣ-зн спре мнзѣ-ноапте, пре-
кѣм се веде ачѣаста днн вѣтѣле шнрѣлѣчелѣ
лѣнгѣ де марче (Marken, марцінн, гранн-
це), прекѣм Марка Brandѣнѣзѣрг, Марка
Moravia, — Австрнѣа, — Стнрнѣа шчл. — Дн
анѣкѣл Церманнѣєі, дн контра Францнєі.
еа де реѣглѣ нѣ анѣкѣ савнѣа фѣрѣ кѣ-
фннд ачѣаста вѣлтнватѣ, п'аѣ фост асемѣне-

марк-графатъри, (поате Baden, ши Баирезт). Прекъм есте кордонъл милитар деспърнит де администрация Унгаріеі, — де каре чела пѣцинѣ дѣпъ пѣррера Унгарімор се цине, — ашеа ши дп неакъла де мѣжлокъ марк-графіе не ера сѣпт прінциі, де ала кѣрор прінципат се цинеа, чі неміжлочит сѣпт рідіи Германіеі. Де регълъ ши командіріи де граніцъ ши вазаліи мор ера локвиторі ши монштениторі дп марчеле мор.

Ши Рѣшиі кѣнд аѣ дпчепът а дптемеіа зи стат маі маре ши кѣлтиват, аѣ дптродѣс ачест ашезъмѣнт, колонизѣнд марциіне дела мареа неагръ ши Волга къ казачі, кѣрора не лѣпъгъ дпсѣрчинареа де астрѣжзі ла шапцърі лі с'аѣ дат пѣтѣптері, де знде ашоі аѣ дпфлорит оране, ка ши ла алге кордоане милитаре. Къ кордоанъл мѣскълескъ се дпмѣѣера чел половецѣ. Прекъм дп Австріа дела Мѣрѣшѣ ла Дѣпѣре, ашеа ши дп Рѣсія лінія кордоанелор маі де тѣлте орі с'а дпмінесѣ маі дпайнте афаръ, дп тѣсѣра, дп каре статъла се дптѣріеа дп лѣвнтрѣ ши варваріа тѣтѣреаскъ се трѣѣа дпшоі орі къдеа; ва пѣрці марі дптрѣці де попоаре кордоанаре се стрѣ-колоніза ши дпн Украіа (граніца) чеа векіе с'аѣ пѣскѣт алге Украіі дпн поѣ, прекъм Цара Чорноморцімор ла мареа неагръ. Дѣпѣче с'а фрѣлѣт пѣтереа тѣрко-тѣтѣреаскъ дп Рѣсія Европеапъ, кордонъл милитар рѣсескъ с'а мѣтат маі де парте спре мѣазъ-зі, ши с'а дптінесѣ спре ресѣрїт, прекъм лініе челе кѣтплате але къзачімор Кавказіені, Кіргісені ши Сіверіені. Ши аічі есте о прівегіере ши о лѣпъгъ некѣрматъ дп контра Варварімор; ши іаръши с'аѣ дптѣтплат ши аічі тѣлте тречері де чете пачпче,

каре къѣга окротре ла Рѣшиі, токмаі ашеа, към с'а фост дптѣтплат дп кордоанеле романе ши австріене, ши прекъм а фост ши мареле кордон ал Кінеі, каре дпсѣ аре кордоане кіар ши дппротівѣ провинцімор сале, дакъ пѣ се дпкреде локвиторімор.

Дакъ кордоанеле милитаре рѣсешті, — дѣпѣче Украііе с'аѣ фѣкѣт провинці але дппѣрѣдіеі, — се вор сокоті ка ціітоаре де Асія, апоі дп Европа пѣтмаі Австріа маі аре асемеие кордонѣ милитарѣ; къчі челе времелпче кордоане, каре се пѣзѣ ла марціне, кѣнд дп статъла вечпсѣнт тѣрѣѣрї, пѣ се потѣ пѣмі кордоане дп дпцелесѣла де маі сѣс, чі пѣтмаі корпѣрі де обсерваціе. Тоате челелалте кордоане, че аѣ фост оарекѣнд дп Европа, с'аѣ фѣкѣт дпфлоритоаре статѣрі четѣдѣлешті с'аѣ чівіле (адекъ пѣ организате милітѣреште ка кордоанеле). Дпчепѣнд чінева дпн Цара Краіп, (Украіа) дп Австріа ши мерѣнд спре ресѣрїт прін ціпѣтѣріе кордоанаре Австріене, дѣ де кордоанаріі рѣсешті, каріі іаръши дп ачеа лініе спре ресѣрїт, къ о мѣкъ дптрѣрѣпѣре ла Кіна, се дптіндѣ пѣпъ ла мареа пачпкъ; ши ашеа, авем о неконтенітъ лініе ка де 2000 мѣлѣрі, дп каре кордоанаріі сѣлѣт апѣрѣторіі кѣлѣрѣі дппротівѣ варваріеі, — о івітѣрѣ вредпкъ де дпсептплат, каре аневоіе се ва маі дптѣтплат адаооарѣ не фаца пѣтѣпѣлѣі! —

X. Y.

Ч Е В А

despre regimentul românesc al
H-lea de granițe.

Дн апл 1830 еши ла Орадіа mare о
къртічкь інтітлатъ : Poemation despre
ал H-леа реџмент ромџнск свѣт Carol
B. Enzenberg, “ дн лімба лѣтнеаскъ. Пое-
ма фѣ де маї 'найте компѣсъ де коптеле
Silvius Tannoli дн чѣпстеа ші лѣзда пре-
зісѣлѣ колонел, прѣн акърѣѣа непреѣтатъ
стрѣданіе, съ реалізасъ планѣа немѣрїтоа-
реї дннѣрѣтесе M. Theresia; прекѣм ші
дн чѣпстеа реџментѣлѣї, каре дн свѣртъ
време дѣдѣ чеа маї ведератъ довадѣ а
вітежіеї Ромџнілор. Преа вреднікѣа Ас-
тор (стрѣмѣтат ла немѣрїре) кѣпѣлѣ прѣн
ачеастъ поетъ чел маї вѣн прїлеж, спре
а ші фаче рефлексїе сале, кѣ скоп де а
маї днлесні четїторїлор адѣнкѣа лѣї дн-
делес.

Din pricină dar, кѣмкѣ ачасть преа
інтересантѣ къртічкѣ, есте алкѣтѣїтѣ дн
лімба лѣтнеаскъ, ші нѣ поате фї кѣпо-
скѣтѣ тѣтѣрор компатріодїлор ромџні, кѣ
атѣта маї пѣдїн челор днн прїндіпатеа
вечїне, деспре алтѣ парте фїнд вїне дн-
кредїнѣат, кѣмкѣ пѣдїнеа ексемпларе, ка-
ре с'аѣ трїміс не ічі не колеа, п'аѣ нѣтѣт
стрѣвате дн тоате зигѣрїле Ромџніеї,
не знде вѣнеае поастре Фої пѣлїче аѣ
інтрат, афлѣндѣмѣа деодатѣ ші дндаторат,
а фаче маї пѣлтора кѣпоскѣт ероїснѣл
компатріодїлор меї: ам сокотїт, кѣ нѣ
воїѣ фаче лѣкрѣ пѣлѣкѣт, дакѣ днн знеле
рефлексїї воїѣ вѣлѣде пѣмаї ачѣеа, че поате
фї пѣнтрѣ пої маї інтересант.

Din reflexia I петреѣлнд знеле —
аїнт днтрареа наїїеї домаїтоаре зигѣрѣї

дн Трансїлванїа. Ачѣаста с'а днтімплат
дн веакѣа ал 10леа не кѣнд Даїїа Рома-
нѣ, де маї 'найте време фїдѣїалѣ днпѣ-
раділор Оріентѣлѣї ера неміжлочїт сѣп-
нѣсъ прїнділор сѣї, карїї ера: Менѣме-
рѣт дн Даїїа Рїненѣ, Глад дн Даїїа
Алпестрѣ, ші Gelou (Цело) дн Даїїа
mediteranѣ (де міжлок) каре есте Тран-
сїлванїа поастрѣ ші каре авеа лѣкѣїторї
Ромџні ші Шлавї (Blachos et Schlavos)
— Residenția Дѣчїї Цело ера дн кастрѣл
Целоѣ, че пѣлѣ астѣз сѣ пѣмѣде Дїлѣѣ
днпре анеае Кѣпѣш ші Comen. Дн-
трїачѣстеа времї, пѣла апл d. X. 903.
Арпад дѣка Шнѣрїлор дншї лѣдїсѣ стѣ-
пѣлїреа са прїн маї шѣлте пѣрдї але Шн-
гарїеї, іар маї дн зрѣмѣ фѣкѣ претензіе
ші ла стѣпѣлїреа лѣї Менѣмерот, а кѣрѣї
парте mare, пѣлѣ ла поарта Mezeshїнѣ,
пѣпѣтѣндѣїсѣ пѣне днн дѣстѣлѣ дннотрї-
вїре, о аѣ ші кѣпрїнс. — Де ачі Тѣхѣтѣм,
зп дѣкѣ знѣреск, черѣ словозенїе ші пѣ-
тере дела Арпад, ка, пѣнтрѣ сїне ші зр-
пѣторїї сѣї сѣшї сѣпѣе Цара вечїнѣ зл-
трасїлванѣ (Трансїлванїа поастрѣ), не ка-
ре ші кѣдїгѣндѣо, трїмісѣсъ маї 'найте
їспїторїѣ (спїон), кѣ сѣлрїшїт, ка сѣ се-
днкѣпосїндѣеze деспре вѣпѣтатеа пѣмѣл-
тѣлѣї ші деспре стареа лѣкѣїторїлор лѣї.
— Рапортѣл прїїмїт се потрївеа фоарте
кѣ нестѣмнѣрѣтата лѣї сете де а кѣпрїнде
богата ачѣаста ші кѣ лѣкѣїторї атѣт де
начїчї, кѣт ші пѣлчїторї днзѣстратѣ ца-
рѣ. — Дѣчї Тѣхѣтѣм дншї трекѣ остѣшї-
меа несте пѣдѣрї ші о ашѣзѣ ла рїзл
Алманш. — Трансїлванїа ера атѣлчї про-
прїетатеа Ромџнілор (кѣ тоате кѣ дн
пѣрдїле оріентале лѣкѣеа ші Атїланї).
Дѣка Ромџнілор Целоѣ атѣїнд де пѣлѣ-

ліреа лзі Тѣхэт, не трекъндві prin minte de o днтъмпларе аша фъръ весте, кз оа-
сте кдтъ пѣтѣ дп prinъ кзлеце ді еші
дпайте, кз пѣдежде de ая опрі ші реа-
пъса, дпсъ Тѣхэт, дп дестъл шірет, маі
пайте de івіреа зіоріор дппърцъндъ'ші
оастеа, о парте о трекъ несте аяъ, ка съ
страмтореаскъ не Ромъні ші din doc,
кз каре дпшъльторіе Цело, din фацъ ші
din doc пѣвѣдіт, фз сіліт ла фзгъ; ші сіл-
пичеде прігоміт de солдаці лзі Тѣхэт, кз-
зъ моръ'ші жертфъ лжгъ різа Кавъш. —
Атєпчі лъквиторіі, пѣмънтені, Ромъніі
ші Славі, възънд тоартеа Домпълзі
сѣзъ, de дпсзші аса воіе, шіаъ алес шіеші
Домп не Тѣхэт, кързі іаъ ші жзрат кре-
дінцъ ла Ешкълєѣ*) ші din зіоа ачєєа ло-
кзл ачєла съ пзмежде Eskuleu пентрз-кз
аколо аъ жзрат. —

De ачі се vede, кзтъкъ Трансільваніа
дзпъ кздерєа принцълзі ромънєск Цело,
дпгъдзітъ de Ромъні prin дппъчівіреа
алкътвйтъ, а веніт дп стълъпирєа лзі Тѣ-
хэт — саъ че ва съ зікъ „лъквиторіі дънд
тлпа din сінгзр аса воінцъ ші аъ алес
шіеші Домп не Тѣхэт, кързіа іаъ ші жз-
рат кредінцъ? — кзчі попоаръле дпвінесъ
кз арме, ші арєккате сзпт жзгъл слзжъ-
рієі, п'аъ пѣтере а да тлпа, ші de дпсзші
аса воіе а'ші алєде шіеші Домп — съ пз

*) Дптр'ачастъ дппъчівіре, дензне Тѣхэт о
дпвнпътоаре фъгъдзіндъ дндаторіндъсе, кзтъ-
къ din оставі сѣ партеа чєа маі шарє, сѣ-
ва дпгоарче ла Арпад, ші кзтъкъ афлата ор-
ганізаре а статълзі ромънєск о ва лъса пе-
жлътвйтъ. — Дп аш 6 оієкарє сѣ оіє словод
de контривзієіе, дандъсѣ дптрєйтъ деспъгъ-
віре чєлор пзгъніді prin пѣвѣліреа оа Мст.
Авт.

петречет кз ведереа праксъ зпгъреск de
не ачєлеа времї, дптръ претінеаска дпвръ-
цшаре а попоарълор*) — пічі фъръ ін-
терес, пентрз-кз, de п'ар фі авѣт єі спрїжі-
пирє дп пѣмънтені кз карє маі пайте се
дпсодіръ, ші ші жзраръ ла олатъ кре-
дінцъ, п'ар фі пѣтѣт пічі одатъ опрі стомо-
тоасъле пѣвѣлірі алє връжманшлор ва пічі
дп міжлокъл дпвіншлор п'ар фі пѣтѣт
фі сігзрі — de време че єі пзтаі ла арме
денрїнші, пзшї пѣтеа къціга чєлеа de лі-
пєсъ спре ціперєа вієціі, дар, ка съ се сілеа-
скъ а'ші дндатора кз deadінсъл попоарєлє
къцігатеълзі пѣмънт, карє лъкръ пз с'а
пѣтѣт реаліза декът prin о дпсодіре (asso-
ciatio); пентрз-кз словозъніа (libertas) пер-
дзгъ, de обѣде пашє ші хрѣнєде о вѣтъ-
шаре, карє дъндзієсѣ прїлеж чєаркъ а'ші
рѣсѣзла, че дпцълєпціі скрїиторі прєквп
Апоушис, ва ші дпсзші кзрдєреа, рѣн-
дзлзі лъкрзрілор ші днтъмплърїє лор
din дестъл адеверєск, —

Съ тречет ла днтємєіареа регїментъ-
лзі ромънєск педєстръ de граніцъ.

Мареа дппърътеасъ М. Theresia дпкзр-
катъ оїнд дп рѣсвоіѣ пентръ санкціа пра-
гматїкъ, кз претенденціі сѣі, аъ гъсїт кз
сфат ашї дптърї хотаръле монархієі салє
кз міліціє ставїлъ, ші ачєста маі вѣртоє
de къртъ Тзрчі педзмерїдіі връшташї аї
пшмєлзі крецін. — Дп зршаре дзпъ дп-

*) Єсте ведєрат, кзтъкъ дпкъ дєла S. Stephan
ріга Бугарїєі, обїчєієл ачєста а'л Бугзрілор
саъ прєфъкзт дп лєдє, алтїнтрєлєа de зп-
де атжта єтерогєнєігате дп провинціє
поастрє? ші аъ дрєптъл індієнатълзі, пз
ворѣєде чєва пентръ праксъ Бугзрілор, дп-
кз de не времїє ачєлєа шошєніт? —

темеierea miliției de granițe și hotarșle Dalmației, Kroației, Slavoniei și a Bănătuței, с а апкат ши де принципатл пострѣ съл дикшицѣре къ солдаці грѣнидері; спре дитѣрїеа рѣсѣрїтелї де кѣтрѣ провинціал тѣрчешї а пѣс ла анл 1763 дн пїчоаре легионл Илеа съкзескѣ ши дн анл зрїтѣтор ал Илеа.

Тот пе ачестеа времї дитѣрѣтеаса хотѣрѣсе, ка дїн рѣтѣшицеле Романїор, вестїиор одїноарѣ домпїторї аї Даціеї, зѣрѣ deosevire де новїлї слової сѣлї лїбертїнї, ши пѣлѣ ла фїї преодїиор, съ рїдїче алте рецїменте, спре ставїлѣ де кѣтрѣ порѣл ши амїазл Цѣрїї поастре, ши ачаста дїн дндетѣ, кѣткѣ Ромѣнїї, карїї фак чеа маї таре парте а дитѣропзладїеї Трансїлванїче, фїнд де одатѣ ши дитѣскѣдї лѣкѣиторї, аї пѣтѣнтлї дн прївїнда не пївїнсеї їзвїрї де пѣтѣнтлї сѣлї, їар рѣспїнде дн тоатѣ дитѣтїлареа преа атѣсѣрат скопѣриор сале; се мїлолїтївї аша дар а органа пе ал Илеа рецїмент ромѣнск дн валеа Родней, каре есте хотѣрѣшѣ къ дїнѣтѣрїе Бѣковїнеї ши а Галїдеї. — Чїне пѣ vede, кѣткѣ зп лѣкрѣ аша днсѣтїнат, аша таре, де ши трѣвїнчос, пѣ се пѣтеа їспрѣвї зѣрѣ кѣт де пѣдїнѣ грезтате? — Дитѣрѣчееа тоатѣ грезтатеа о рїдїкѣ сїлїнда ши тѣїе. стрїа знїї колонел Карол Вагон де Ензенберг ши рецїментл фѣ пѣс дн пїчоаре. — Дн анл зрїтѣтор 1765 дїн асемenea дндетѣтѣрї се рїдїкѣ легионл ромѣнск а Илеа, дитѣрѣо лїне лѣпгѣ дела поарта де фер прїн комїтатл Хѣндорей, ал Бѣлградѣлї, прїн скавнл Орїштїї ши а Сївїїлї прїн дїстрїктл Фѣлѣрашлї пѣлѣ ши прїн Цара Бѣрсеї.

дела дїстрїктл Ковѣг днчепднд пѣлѣ ла дїстр. Фѣлѣрашлї сѣлї формат опт ескадрона де вѣлѣрїе ромѣнскѣ, каре маї тѣрзїї пела анл 1775 сѣ редѣсесѣ пѣтмаї ла патрѣ, дитѣрѣпднѣсе къ кавалерїа сѣкѣїаскѣ. — Дн анл 1783 хотареле регїментлї ромѣнск ал Илеа сѣлї маї лѣдїт прїн дитѣрѣнареа домѣнлї Вогго хотѣрѣшї къ Молдова, каре немѣрїторїл дитѣрѣат Joseph Илеа прїн камбїї ла рѣскѣтпѣрат дела фамиліа графїор Bethlen, дѣлѣ че днсѣш лѣкѣиторїї сѣлї фост рѣгат нентрѣ ачѣаста — ши аша се їспрѣвї проїектатл пѣрїете дѣлї марцїїале принципалї пострѣ.

Штавл регїментлї Илеа се хотѣрѣсѣ ла Орлат, орїшел пѣ де парте де Сївїїлї, їарѣ а регїментлї ал Илеа дн орашлї Нѣсѣлї дїнпрезлѣ къ префектѣрїе сале. —

Лѣкѣиторїї регїментлї Илеа де вом лѣа афарѣ офїціалї вѣїешагѣриор дїн Родна прекут ши пїскарї офїдїрї пенсїонадї ши орїшенї пѣ преа тѣлї, дн сате 44 днїнсе дитѣрѣо лїне дела капїтл комїтатлї Тѣрзеї де кѣтрѣ рѣсѣрїт днчепднд, пѣлѣ ла Мартѣрѣш дн Цара зпгѣрїаскѣ пе марцїїале Цѣрїї, сѣлїт тоці Ромѣнї; ва ши сателе аї пѣте ромѣнешї п. в. Салва, Парва, Непос, Ромлї шчл. Де вом кѣзта ла стареа солдаціор тѣрцїаншї, прекут ши ла модл де а вїедї, фїндкѣ тоатѣ фамиліа дншї аре де пропїетате тогїїзда са пе каре днїтїп де паче о лѣкрѣ къ стрѣданїе маї ажѣторднѣсе ши къ кѣлѣтра до-вїтоачелор, вом vedea, кѣткѣ ачаста мїлїде де гранїцѣ пїчї одатѣ пѣ сѣлї абѣтѣт дела кредїнѣтѣ кѣтрѣ топархл сѣлї, дела статор-

Маї днколо прїн мїжлокл провиндеїнїче ши вїтежїе, чї дн контрѣ кѣткѣ еа а

dat чеа маї mare довадѣ, шї дѣ пѣпѣ а-
стѣзі, деспре ачеа, кѣ нїмїк дї днсефледѣ-
ше маї пѣтернїк, деклѣт ївїреа монархїлї
сѣѣ шї аторѣл кѣтрѣ патріе. — Саѣ азїт
кѣндва, кѣ ачедї солдадї с'ар фї дат прїншї
де вѣпѣ воїе врїштаншїмор? с'аѣ кѣ лѣкнд
ѣвга леар фї днторс досѣл? шї їарѣшї
дїп контрѣ, ва пѣтеа чїнева тѣгѣдї кѣмкѣ
еї п'ар фї фост маї дн тоатѣ зна време дн
ѣрѣптеа армїїмор? Нѣ крѣз; — кѣчї лор
леаѣ фост сѣлпѣтѣ паронка, шї прїїнїтѣл ра-
порт, дела зп офїдїр (пѣмаї де днпѣрѣтеск
кѣпоскѣт кѣ атѣта шай вѣртос а зпї дѣкѣ,
прїнц, вѣзѣт) — ле днїоїа пѣтрїта семе-
дїе спре а пѣвѣлї дн контра врїштаншї-
мор*). Ачаста мїлїдїе а фост чеа дїнтѣїе,
каре спрїжїнїнд пѣвѣлїрїле врїштаншїмор
маї гата ера а гѣста тоартеа, дѣлчеле пѣ-
хар ал вїтежїеї, деклѣт але днпѣдї кѣт де
пѣдїп ка маї днпѣї саѣ маї тѣрзїѣ, сѣшї
пѣатѣ лѣа деспре дѣпшїї дѣлчеле їсѣкндѣ,
— аї крѣде кѣмкѣ стрѣтошїї лор романїї,
ѣаорїї шї днпїнтѣторїї вїртѣдїеї остѣшїшїтї
с'ар фї репѣскѣт дн стрѣнеподїї сѣї. —

(Ва зрѣта.)

ФРАНКЛІН.

Гречїа шї Рома аѣ прѣдѣс вѣрвадї,
карїї прїп а лор прїнцїпїї дрѣпте,, драго-

*) Днпїнтѣ де ачаста кѣ 18 апї аѣлїндѣмѣ
кѣте одатѣ дн мїжлокѣл грѣндерїлор Роднеї,
аваем порочїре де а азїї пїскарї епїкодзрї дїп
вѣтѣлїа кѣ Тѣркѣ шї кѣ Наполеон, а кѣрор
сѣжрїшїт дн днкїеаа кѣ зп верс дн лїтѣва
петѣдаскѣ: *Freuet Euch des Lebens — Weil Uns
Prinz Carl commandiret — Ihr marschiret!* —
Шї ачаста дїп гѣрїле зпор векзїдїї вѣтрѣнїї
пѣнтрѣ-кѣ челор тїнерї с'аѣ ѣкѣт де тоате
дїлеле.

стеа патріеї шї сїмплїчїтатеа пѣравзрїлор,
аѣ фост разѣт шї спорїторїї патріеї лор.
Тїмпѣрїле позѣ, де шї пѣ сѣлѣт аша де тѣ-
поасе, дн аша вѣрвадї, тотѣшї де кѣнд
дн кѣнд фак а рѣсѣрї кѣте о асемїне ценїе
вїнеѣкѣтоаре а оменїреї, менїт а-електрїза
пре ачїї амордїдїї шї а ї кѣлѣзїзї пре ка-
леа вїртѣдїеї. Ъпѣл дїп ачестїа есте Франк-
лїн деспре кареле днпѣрѣтѣшїм зрѣтѣтоа-
реле: Benjamin Франклїн с'аѣ пѣскѣт
ла Бостон дн Амерїка ла $\frac{1}{17}$ Ген. 1706
дїп пѣрїнцїї неавѣдїї. Лїпсїт де мїжлоаче аѣ
контенїтдела днпѣвѣдѣтѣра теологїеї спре а-
чѣтѣра не пѣрїнтеле сѣѣ дн месерїа ѣачерїї
лѣтїпѣрїлор. Дн ал 12 апї аѣ днпѣвѣдат
тїпографїа. Ачаста аѣ спорїт дорїнда четї-
реї де кѣрцїї вѣне. Ел аѣ компѣс версѣрї,
дозѣ баладе, каре сїпѣр ле вїндѣ шї каре аѣ
фост ѣоарте пѣлѣкѣте.

Dorinda де ашї кѣмпѣра о тїпографїе
л'аѣ дѣс дн Англїа, де знде ѣѣрѣ резѣлатат
аѣ петрѣкѣт 18 лѣнїї. Днпѣрїкндѣсѣ дн
Амерїка ла 1726 аѣ зрїт о содїетате лїте-
рарѣ шї кѣ арївѣторѣл зпор прїетїнї аѣ ста-
торнїчїт а са тїпографїе знде аѣ днчепѣт а
тїпѣрї кѣрцїї їнтересанте, каре л'аѣ адѣс дн
легѣтѣрѣ кѣ пѣлїдїї днпѣвѣдадїї. Ла 1730
с'аѣ кѣсѣторїт, шї с'аѣ зркат а се днде-
летнїчї кѣ щїїнцеле маї алес кѣ електрїчї-
тате дн каре аѣ ѣкѣт аша де марї аѣлѣрї,
днпѣкѣт ла 1762 зпїверсїтатеа де Оксфорд
л'аѣ пѣмїт доктор. Лѣкѣторїї Nord-amerї-
чеї, чѣсѣлпѣт де вїдѣ де Енглезїї, днчепѣсѣрѣ
не атѣпче а се тѣлїгѣдї деспре гѣвернѣл Ан-
глїеї кѣ ар фї трактѣнд ачеа колонїе ка о
тастїхѣ. Шї ачѣастѣ петѣлцетїре аѣ део-
сѣвїт не партїда патрїоцїлор де ла ачеа, а
Фїло-Енглезїлор. Гѣвернѣл Англїеї, воїнд
а кѣдїга де пѣртїнїторїї не Франклїн, л'аѣ

изміт генерал директор а поцелор, дар пентрѣ-къ ачеаста нѣ л'аѣ днстрѣнат де ла интересѣ патрией, апоі л'аѣ скос дін постѣ ші де атѣче фѣдїи аѣ копѣптѣит кѣтрѣ скѣпареа Америчей. Аѣ вѣрстѣ де 71 ані аѣ мерс ла 1776 ла Паріс, знде ера агент секрет, іарѣ кѣнд ла 1778 Франція аѣ кѣ-поскѣт пеатѣрпареа Америчей, Франклін с'аѣ днфѣдошат ка амбасадор а репѣвлічей Норд-американе, ші с'аѣ трактат кѣ маре респект, днѣрпѣндѣсе дн Америкааѣ пост президент а Пенсилваніей ші дѣпѣ о віадѣ тѣпноасѣ дн лѣкрѣрї фолосїтоаре пентрѣ компатріоцїї сѣї аѣ рѣпосат ла 1790 дн вѣрстѣ де 78 ані. Спре ал чїнстї Америка аѣ пѣртат доліо (черпїре) прекѣт ші Франція. Ел есте афѣлторѣл ферїтѣпѣлї ші алтор интересанте. *) Франклін пѣтрѣндѣ кѣ лѣтѣрїре віадѣ отѣлї ші іїма са чеа повїлѣ нѣ авѣ алте дорїнде декѣт вінеме оменїрей. Ел ш'аѣ зрїт о сїстемѣ де фїлософїе каре ва фї траїнікѣ. Німе нѣ кѣпоаде маї віне методѣл а десвїлї днвѣдѣтѣра де морал, а о аплїка спре дндаторїреле прїетенїей ші остепелїле шїе фолосїтоаре, ші патрией. Німік есте маї плѣкѣт декѣт четїреа проверїїлор (зїкѣтоарїлор) а лѣї Мошѣ Рїшар. Франклін аѣ компнѣс днсѣшн епїтафѣл че с'аѣ нѣс престе ал сѣѣ портѣлпт ші кареле есте зрѣтѣторїѣл:

„Аїчї заче трѣпѣл лѣї Benjamin Франклін, знїї тїпограф, кареле ка скоарца знеї кѣрцїї векї, де знде с'аѣ лѣват кѣпрїндереа,

шї с'аѣ лїпсїт де тїтлѣл шї де азрїреа са, аѣ ретас прада вертїлор дар днсѣшн зѣражѣл нѣ ва перї (прекѣт се крѣде), кѣчї о-дїнеоаре еар се ва днфѣдоша днтр'о едїцїе маї позѣ шї маї фрѣмоасѣ, дндрептатѣ де азторѣл.“

Ік. Л.

De дндрептат!

Аѣ Нрѣл 27 а Фойї ла фаца 213 с'аѣ фѣкѣт о пеплѣкѣтѣ днкрѣрке а рѣндѣрїлор текстѣлї прїп о фаталѣ днѣтѣпларе, дѣпѣ че трекѣсе прїп тоате ревїзіїле, фѣрѣ грешелї, адекѣ: дела рѣндѣл ал пѣаѣ лѣа пѣтѣрат де жос дн сѣ: пе колоана де а-стѣнга сѣ треакѣ четїторїѣл дрепт ла рѣндѣл днѣтѣл а колоаней дрепте аша: . . пе днкрѣдїнда кѣ ачї ле (апої деасѣпра) есте віне; шчл. мерѣнд пѣпѣ жос, де знде іар пе днтоарчет пе колоана деа стѣнга ла челе опт рѣндѣрї рѣтасе.

А л т а. Се веде кѣ ла Спїда преасфїндїтѣлї Прѣм Мітрополїт Benjamin (Сѣплемент Nr. 19) знїї ар фї повтїт, ка ратѣрїле погорѣторїлор днкѣ сѣ се фїе деосївїт прїп лїнїї перпендїкѣларе. Аѣ мапѣскрїсѣл орїдїнал ера фѣкѣтѣ ачеастѣ деосївїре преа віне прїп лїнїї перпендїкѣларе шї totdeodatѣ анѣларе; днсѣл тїпографїа де аїчї нѣ фѣ дн старе але скоате днтокта.

*) Egipuit coelo fulmen sceptrumque tirannis,
дї скрїсесерѣ Францозїї.